

Házak, udvarok

Sok ház falán diszeleg a tábla, amely büszkén hirdeti, hogy a lakók részt vesznek a „Tiszta ház, rendes udvar” mozgalomban.

Aztán benéztem több táblátlan ház kapuján is. És megállapítottam, hogy egy másik mozgalom is létezik Balassagyarmaton – bár sokkal kevesebb részvevővel. Erthetetlen, hogy nem szögezik ki táblájukat: „Elhanyagolt ház, rendetlen udvar...”

Fővárosi mintára

A Rákóczi úti élelmiszerüzlet helyiségében kőművesek, festők dolgoznak. Modernné, széppé varázsolják, fővárosi mintára. Az ajtón nyomtatott tábla:

„FEBRUÁR 6-TÓL 26-IG
TATAROZÁS MIATT
ZÁRVA”

A dátum krétával áthúzva...

Vagyis csak az bizonyos, hogy tatarozás miatt bizonytalan ideig zárva. Fővárosi mintára...

Palóc-múzeum

Kastélyszerű épület, sok terem, rengeteg érdekes látnivaló. Órákig elidőzhet benne a látogató. De valami nagyon hiányzik a földszintről. Legálábbis télen. Ruhatár!

Na, nem olyan, ahová beadja az ember a télikabátját, hanem olyan, ahonnan kiadnak még egyet az emberre. Lehetőleg kucsmát és fülvédőt is.

Mert fűteni nem fűtik a múzeumot, még vasárnaponként sem.

*

A könyvtárteremben egy férfi lapozgat egy muzeológiai tárgyú könyvben. Bemutatkozik.

– Régen dolgozik a Palóc-múzeumban? – kérdem.

– Nem túl régen...

– Na és megszokta már a szakmát?

– Nagyjából – mosolyog szerényen.

A további beszélgetés során olyasmi derül ki róla, ami még a magyar munkakönyvek sok érdekes bejegyzése közül is kitűnne.

Előző munkahelye: British Museum, London.

*

Sok jellegzetes férfiruhadarában látható a vitrinekben: lajbi, dolmány, szűr, suba, süveg – és ugyanolyan sok jellegzetes színű és mintájú női ruhadarában is: pendely, rékli,

ködmön, szakácska (kötény), főkötő.

Régen az volt a szokás Palócföldön, hogy az „emberek” nagy büszkén az asszonyok előtt jártak. Ez a tréfás rigmus járta:

„Előbb jön a dolmány,
Azután a rékli,
Én vagyok a térti!”

Ma új a rigmus (valószínűleg a „gyöngébb” nem költötte):

„Rajtad egysoros zakó,
Rajtam gyapjú kardigán,
Csak mellettem, uracskámm!”

Leánykérés Palóc-földön

Egyes falvacskákban még ma is ezzel a kedves allegorikus játékkal történik a leánykérés:

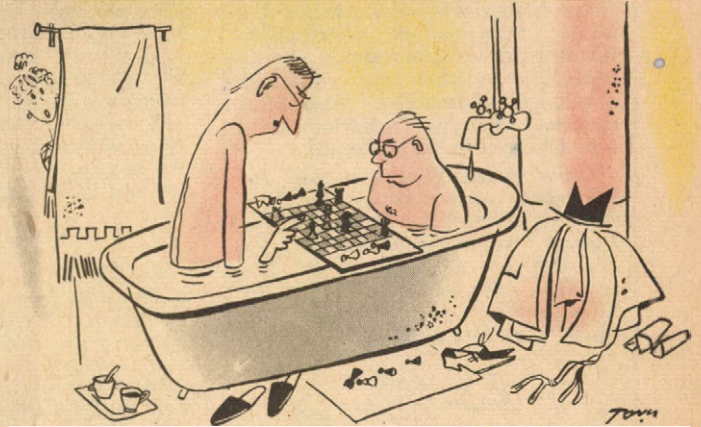
A legény elmegy a lányos házhoz, s beszélget ott mindenről, amiről faluhelyen manapság szokás: szövetkezeti demokráciáról, munkaegységről, szputnyikról – csak éppen arról nem, amiért jött. Azután elbúcsúzik, és a pitvarban „ottfelejt” a szűrét.

Izgatottan s fázva ödöng hajnalig – akkor mehet csak vissza: s ha a szűr nincs a tornácán, az annyit jelent, hogy befogadták férjnek-vőnek a családba. Ebben az esetben dideregve, de boldogan hazamegy. Ha viszont „kitették a szűrét” – akkor nem mondott igent a lány, s csak annyi vigasztalása lehet a csipős hajnalban, hogy hazafelé magára teritheti a szűrét...

Dunai Ferenc

Szombatesti vendég

Toncz Tibor rajza

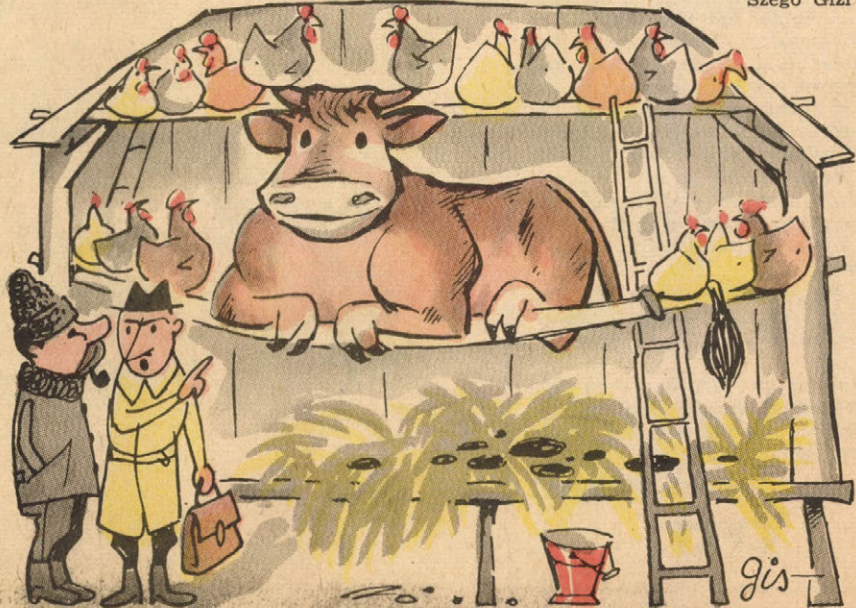
Tévedés ne essék!...

Török János rajza

Szükségmegoldás

Szegő Gizl rajza

– De az ideai beruházási keretből most már igazán kibővíthetjük az istállót!